

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr
23/1976-77 med anledning av ltm Tage Bomans
m.fl.hemställningsmotion
beträffande utredning om behovet av labora-
torium särskilt för livsmedelsproduktionen.

Landstinget har inbegärt lag- och ekonomiutskottets utlåtande över ovannämnda hemställningsmotion. Med anledning härav får utskottet vördsamt anföra följande.

I ärendet har utskottet hört sjukhuskemisten Sten-Anders Carlsson, fiskeri-intendenten Carl Storå, jordbruksinstruktören Pär Bondestam, chefen för Ålands försöksstation Ulla Boman och landskapsveterinären Rolf Vennström.

För att få en uppfattning om behovet av åtgärder med syfte att skapa ett centrallaboratorium för de områden motionärerna avser har utskottet strävat till att kartlägga befintliga laboratorieresurser med hänsyn till lokalisation och utrustning. Utskottet har härvid förutom företrädare för våra näringar med behov av laboratorietjänster hört sakkunniga inom veterinärvård samt natur- och miljövård. De ekonomiska och organisatoriska problem som kan tänkas uppkomma i anslutning till upprättandet av ett gemensamt laboratorium har utskottet ej funnit skäl att närmare penetrera.

Det har framkommit att jordbruket för närvarande har de sämsta möjligheterna att få analyser utförda lokalt, men även inom övriga berörda områden - fiske, veterinärvård och vattenvård - är resurserna relativt anspråkslösa. Markkartering och andra analyser i jord- och trädgårdsbrukets tjänst utföres i dag i sin helhet utanför landskapet. Det åländska jordbruket inklusive trädgårdsodlingen utnyttjar redan nu flitigt laboratorietjänster, men för deras del skulle upprättandet av ett väl utvecklat lokalt laboratorium innebära en ökad säkerhet inom näringen, ökad lönsamhet, möjligheter till produktutveckling och inte minst större intresse för att genom analyser rationalisera sin verksamhet. Även inom fiskerinäringen föreligger behov av analyser framförallt kvalitetskontroller i anslutning till hanteringen av fisk. Husdjursskötselns produktkontroll omhänderhas av veterinärvården, som på detta sätt berörs av hithörande frågor.

Utskottet har erfarit att man inom flera sektorer planerar en utvidgning av laborativ verksamheten. Detta gäller exempelvis Ålands försöksstation, den projekterade fiskodlingsanstalten och folkhälsoförbundets livsmiljösektor. Eftersom det framgått att berörda institutioner - detta berör kanske framförallt fiskodlingsanstalten - för sin normala verksamhet har behov av dagliga laborativerutiner, som svårligen kan centraliseras till en plats

-2-

utanför inrättningen, har utskottet funnit en gemensam planering och koordinering av resurser och arbetsuppgifter önskvärd.

Behovet av samordning understrykes av det faktum att ett centrallaboratorium, som i största möjliga utsträckning skulle göra landskapet självförsörjande i fråga om laboratorieservice, innebär investeringar i apparatur för jord- och vattenanalyser o.s.v., men framförallt anställande av personal med kompetens att utveckla och leda verksamheten. Detta är en förutsättning för erhållande av referensdugliga resultat, vilket krävs för att institutionen skall få officiell status. Denna officiella status innebär bl.a. att inrättningen i fråga godkänts för sin uppgift av den myndighet, som enligt lag är förbehållen övervakningen av densamma.

Sammanfattningsvis konstaterar utskottet, att jordbruket inklusive husdjursskötseln och fisket har stort behov av lokal laboratorieservice för en effektiv användning av tillgängliga resurser innefattande mark- och vattenanvändning och produktkontroll. Härtill är intimt kopplade olika miljöproblem, vilka dels uppträder som bieffekter av en intensiv produktion dels har sin orsak i den ökande urbaniseringen av samhället. En utvidgad laborativ verksamhet kunde innebära att produktionens negativa verkningar snabbt kunde påvisas och åtgärdas och en ekologisk strategi härigenom utvecklas. Upprättandet av ett välutrustat laboratorium med officiell status inom möjligast många områden skulle ge tillgång till snabba och säkra analyssvar med åtföljande information och rådgivning samt möjliggöra lokal forskning.

Med hänvisning till det anförda får lag- och ekonomiutskottet vördsamt föreslå

att Landstinget hemställer hos landskapsstyrelsen om tillsättande av en arbetsgrupp med uppgift att utreda behovet av ett centrallaboratorium, som skulle tillgodose livsmedelsproduktionens, miljövårdens och härmed sammanhängande sektors behov av laboratorietjänster samt inkomma till landstinget med förslag till huru ett dylikt laboratorium kunde förverkligas.

Mariehamn den 13 april 1977.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Rolf Carlson
ordförande

Klas-Erik Lundberg
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Rolf Carlson, viceordf. Sundberg samt ledamöterna Björklund, Lundberg och Söderlund.